

Mellesleg

VISSZHANG - LVIII. évfolyam, 26. szám, 2014. június 27.

György Péter terjedelmes publicisztikájának (*Az elképzelt bizonyosság, ÉS, 2014/25., jún. 20.*) egy odavetett félmondatában (!) egyszerre dorongolja le Szász János Karlovy Vary-i fődíjas *A nagy füzetét* és Mundruczó Kornél cannes-i nagydíjas *Fehér Istenét*, Bencsik Gábor, Dörner György, Kerényi Imre és más udvari beszállítók dicstelen társaságában. „Az Andy Vajna vezette kuratórium – írja – alkalmas arra, hogy – úgy-ahogy – elboldoguljon százmilliós nagyságrendben készülő filmekkel – és valóban nem az ő felelősségük, hogy a »fesztiválfilmek« stratégiájának megfelelően elkészülő alkotások – mint legutóbb Szász János nehézkes sznobériája, majd Mundruczó Kornél politikai metaforának eladott komikus giccse – alkalmatlanok arra, hogy a filmszínházakban százezrek akarják azokat megnézni.”

A világért sem szeretnék vitába szállni György Péter lesújtó véleményével az utóbbi időszak két legfontosabb magyar filmjéről – elvégre vitázni csak érvekkel érdemes, kinyilatkoztatásokkal nem. Amit tarthatatlannak vélek, az az érvelés nélküli, sommás, durva leminősítés, mely így azt a látszatot kelti, mintha a szerző vélekedése ugyanolyan bizonyításra nem szoruló evidencia volna, mint – ugyanebben a passzusban – „a homofób, szalonantiszemita Kerényi, Dörner” stb. Képzeljük el, hogy Kertész Imre Nobel-díja után az ÉS kultúrkritikusa a *Sorstalanságot*, lazán odavetve, „történelmi metaforának eladott komikus holokauszt-giccsként” aposztrofálja, Nadas Péter világsikerű nagyregényeit pedig „nehézkes sznobériaként”, amelyek nem jutnak el a széles tömegekhez.

Mellesleg, csak a tények kedvéért: az Andy Vajna vezette kuratórium jó néhány olyan filmet készített – *Coming out, Megdönteni Hajnal Tímeát* –, amelyeknek esélyük sincs egy komoly fesztivál előszobájáig eljutni, viszont közönségsikerek. Ugyancsak a tényekhez tartozik, hogy Szász filmjét még az előző támogatási rendszer indította el, abban a Vajna-kuratórium csak húsz százalékkal van benne, vagyis még nyolcvanszázaléknyi magyar és külföldi befektető részes a „fesztiválfilm” – fogalmam sincs, mi az – György által feltételezett stratégiájának kivitelezésében (Mundruczó filmjénél ugyanez az arány 40–60 százalék). Itt aligha az MNFA „stratégiájáról” van szó, elvégre a Grunwalsky vezette MMKA alatt is komoly fesztiválsikereket értek el magyar filmek (Tarr, Mundruczó, Pálfi, Fliegauf, Kocsis Ági), kaptak lelkes kritikákat, és öregbítették a magyar kultúra hírnevét. Eddig a „senki által nem nézett fesztiválfilmek” elleni populista kirohanások inkább csak a bulvársajtóban, valamint háborgó kommentekben jelentek meg, sajnálatos, hogy most – egy rosszízű beszúrás erejéig – az ÉS hasábjain is teret kaptak.